

GAZETA WARSZAWSKA

Wc SRZODĘ DNIA 23. LISTOPADA ROKU 1791.

Z Warszawy d. 23. Listopada.

SESSYA SEYMO: CCCXCXVII.

Dnia 18. Listopada.

Po Zagaleniu Sessyi przez IP. Marszałka Konf. Keron: czytał IP. Sekretarz Seymowy Projekt zalecający *Kommissyi Skarbu Lit:* ażeby ta przygotowała wszystkie Rachunki do zdania Kalkulacyi z ostatniego półrocza, do złączenia się z Skarbem Koronnym na dzień 1. Lutego w Roku blisko następującym do Warszawy zjechała. Po wielorakich uczynionych uwagach w tej okoliczności, a szczególnie nad tym, ażeby Nowi *Kommissarze Skarbowi* obrani zostali, Projekt ten do dalszej jeszcze wzięty został *Deliberacyi*.

Na Wnieńsienie uczynione, że *Jl. PP. Pienpotenci Mieyscy*, wybrałi do zaśladiania w *Kommissyi Skarbowey*, dotąd jeszcze nie zaśladali; nastąpiła Decyzya, ażeby, wykonawszy Przysięgę wprzód Rotą *Kommissarzom Skarbowym* przepisana, w teyże *Magistraturze* pozaśladali.

Dopraszało się jeszcze wielu *Jl. PP. Sey-*

mujących, ażeby Projekt podany od *Deputacyi Konfitycymey* o przedaży *Starostw*, niezwłocznie był wzięty do Decyzyi; nim zaś względem *Królewsczyzn* nastąpi Decyzya, zalecono *Kommissyom Skarbowym*, ażeby wakujące w tym czasie *Królewsczyzny*, licytowane nie były.

Sessyę Solwowano na dzień *Poniedziałkowy*, na godzinę 10. to jest na dzień 21. Listopada.

Namieniony w przeszłej *Seymowej Sessyi* Projekt (zalecający *Kommissyi Skarbowey* uczynienia popraw w nastąpionych omyłkach w *Lustracyi Dymów* niektórych, przez nowe tychże *Dymów* *Zlustrowanie* *jednomyślnością* przyjęty) w tych się zawiera słowach:

— *Dozwolenie Weryfikacyi Dymów.* — Po uczynionym Nam *Królowi* y *Stanom* od *Kommissyi Skarbu Kor:* przelożeniu, iż *liczne za-*

chodzą skargi na mylne Taryff Dymów przez Lustratorów od Kommissyów Cywilno-Woyskowych zapisanie, stanowiąmy: — (1) Gdzie zachodzą takowe skargi, Kommissya Skarbowa, naznaczac będzie na gruncie przez Kommissye Cywilno-Woyskowe w przytomności Offycyalistów Skarbowych weryfikacye, po których skuteczniejszych zachodzące kwestye ułatwi do takowych zaś weryfikacyi ci Kommissarze Cywilno-Woyskowi, na których dzieła skargi zachodzić będą, wyznaczeni być niemoga. — (2) Czynienie zażkarzeń na mylne Taryff spisanie, y tychże poprawa, tylko do dnia 1. Maia 1792. trwać będą, po którym dniu normalna Taryffa Dymów sporządzona, przez żaden sposob poprawie podlegac niebędzie, aż do czasu oznaczonego nowej rewizyi Dymów, a to podług Prawa pod tytułem: *Lustracya Dymow*, w Roku przeszłym 1790. zapadłego. — (3) Bonifikacya iaka z powodu mylnych Taryff wypadac będzie, czynić Kommissyi Skarbowey oznaczamy. — (4) Gdzieby zaś wstę przez Lustratorów niebyły Lustrowane y do Taryff zapisane, takowych wsiów Dziedzice, y Possessorowie, doniesć o tym Kommissyom Cywilno-Woyskowym nieodwłocznie pod karą dwuosley opłaty powinni, a Kommissye Cywilno-Woyskowe do takowych wsiów Lustracye zesła, y zlustrowane do Taryff zapiszą, a dla odebrania zalegley należności Skarbu do Kommissyi Skarbu Kor: odeszła. — (5) Te zaś zalecenie, równie przez Kommissyę Skar. W. X. Lit: nim Ołoby składające tę Kommissyę do składu Kommissyi Skarbowey O. N. wniada, ma być dla Prowincyi Litewskiey, co do wyznaczenia weryfikacyi wykonane. — (6) Takowe zaś urządzenie wstrzymywac niema dzieła Kolekwacyjnego, ani onemu przelzskadzac dokonczenia.

Z Wiednia d. 29. Paździer: Cefarz Jmé przy innych ważnych Interessach tyczących się Rządu, zatrudnia się teraz mianowicie Urządzeniem Edukacyi. Planta Nauk przez Vice-Prezydenta Barona de Martini ułożona, szczególnieyszą (iako głosz) zyskała approbacyą od Monarchy, y według tey Planty, Nauki po caley Monarchii *Austryackiey* być mają urządzone.

Od Granic Tureckich d. 12. Paźdz:

Powrócenie znowu *Multan* y *Woloszczyzny* pod *Tureckie* Panowanie nazad, przeraziło boiaźnią y przestraszeniem Mieszkańców tych dwóch Prowincyi, którzy lękaia się, ażeby teraz *Turcy* przez rozmaite uciesnienia, gwałty, y okrucieństwa, nie mścili się nad nimi za owe przychylenie się w czasie naiazdów, za Zwycięzami okazane. Wielu przeto z Boiarów majątniejszych wyprowadzilo się za granicę, inni w Kraiu pozostali, w podaney Xiążęciu *Potemkinowi* Supplicie, prosiłi mocno, ażeby Imperatorowa Jejmość nieubliżala im nadal swey Protekcyi. „ W głębogim upokorzeniu (*take są wyrazy przy końcu Suppliki*) prosiemy y zaklinamy ciebie ze łzami, odwróć od nas to niebezpieczeństwo, które naywiększą nas nabawia trwoga. Zmiuś się nad *Chrześcianaństwem*, któremu się nie wiedzie w zrzuceniu z siebie nieznośnych owych *Kaydan*, w iakie nie litościwi ludzie nas okowali. Kiedy więc okrutnym podobalo się Wrogom zoltawic nas dluzey ieszcze pod *Turkow* panowanem; niechże przynajmniej w Traktacie Pokoiu obwarowano będzie, ażeby *Porta* y iey *Baszowie*, krwi naszej z podley zemsty nie rozlewali &c. „

Od Granicy *Rossyjskiey* d. 1. Listop: Wiadomość o śmierci Feltmarszałka Xcia *Potemkina*, na dniu 23. zeszlego Miesiaca iuz doszła do *Peterzburga*,

S U P L E M E N T

DOGAZETY WARSZAWSKIEY

WcSRZODĘ DNIA 23. LISTOPADA R. 1791.

Z Warszawy dnia 23. Listopada.

SESSYA SEYMOWA CCCCXCVIII. Dnia 21. Listopada.

JP. Marszałek Seymowy w Zagaieniu swoim oświadczył, iż żadney na dalszą Sessyę nie wprowadza Materyi, a to koncem dania czasu do oświadczenia zdan y myśli, iesliby iakowe kto miał sciągające się do Materyi o *Królewsczyznach*. Zabierało wielu JJ.PP. Seymniących Głosy, z których jedni dowodzili wielką szkodę dla Rzpltey w następującym czasie, iesliby *Królewsczyzny* przedane były; drudzy dopraszali się niektórych odmian w podanym Projekcie; inni, ażeby całkowicie iak iest od *Deputacy* ten Projekt przyniesiony, był przyjęty; niektórzy upraszali Króla Jmci, ażeby chciał od siebie wyznaczyć Osoby, któreby niektóre o-koliczności wraz z *Deputacyą Konfitycyjną* uatwili.

Król Jmć oświadczył, iż nie innego niepragnie, iak tylko Dobra Oyczyzny, y że w Dobru Powszechnym swoje upatruje szczęście; a zatym chce w tey mierze tak radzić, iakby Powlzechnomy nalepiey było, bez pokrzywdzenia osobitego którykolwiek bądź Osoby; wszakże nim później swoje otworzy w tey mierze zdanie, tymczasem nominował od siebie Osoby do porozumienia się z *Deputacyą Konfitycyjną*, to iest, *Xiążęcia Jmci Szembeka Biskupa Płockiego*, *JJ. PP. Chreptowicza Podkancl: Lit: Ostrowskiego Podskarbiego Nadwor: Koronnego* Sessyę Solwowano na dzień następujący, na godzinę 10.

Dnia 15. tego Miesiąca, *Kommissya Policyi Oboyo Narodow* wydała *Obwieszczenie*, uatwiałące Opłatę należytości Szpitalowi *Dzieciątka Jezus* od Kawalerów *Orderu S. Stanisława*, w następujących słowach:

Między tak licznemi troskliwościami o Dobro Kraiu y Oycowkiewy nad niezczęśliwemi Opieki JKMości dowodami, nie można niewiedzieć y *Ustawy Orderu S. Stanisława*, w której chcąc mieć znak nagrody dla zaśluzonych, raczył razem polaczyć dla Sierot pomoc. Kiedy jednak, ta *Świętobliwa Ustawa*, w wielkiej części skutku nie wzięła; *Kommissya Policyi Oboyo Narodow*, widząc między pierwszymi obowiązkami poleconemi sobie *Prawem bacznosc* y dozor nad *Funduszami Szpitalow*, chcąc iaknayskuteczniej zaradzić ich całości, znajduie potrzebę wydać niniejsze *Obwieszczenie*.

Wchodzi *Kommissya Policyi* w przyczynę, która była nayistotniejszą przeszkodą, iż *Kawalerowie Orderu S. Stanisława* oddaleni mielzkaniem swoim od Stolicy, nie byli w sposobności przesyłania regularnie tey należytości Szpitalowi, przeto zaradzając w pomienioney przelzkodzie, oświadcza: iż dla łatwości każdego opłacającego, czyni Rekwizycyę do *Prześwietnych Kommissyow Cynwilno-Woyskowych*, aby te do *Kas* swoich, tak zaległą należytość, iako otdąd corocznie przyjmowały.

Ze zaś wiadomość niepodobna, w którym Powiecie, który z Kawalerów Orderu S. Stanisława mieszka, a ztąd niepodobność Klasyfikacyi, do którejby Kommissyja Cywilno-Wojskowej opłatę przywiązać; Kommissyja Policji, Regełtr Kawalerów, a razem zalegający na niektórych Remanent, Kommissyjom Cywilno-Wojskowym odyla, zostawiając woli opłacających, aby każdy wedle zręczności opłacił w której chce Kommissyji, y Kwit w wypłaconey należitości odebrał. Wybieranie tey zaległości w Kommissyjach Cywilno-Wojskowych zaczynać się będzie od 1. Stycznia Roku przyszłego 1792. trwać będzie przez dwa Miesiące; w przeciagu którego czasu, jeżeli kto z Kawalerów nie zapłaci; Kommissyja Policji z postulżeniaw wnego Prawu, każdego nieopłacającego, do Sądu swego zapowac rozkaże. A jeżeliby żądał kto opłacić w *Warszawie*, ma oddać do Kassy Kommissyji Policji za Kwitem Ur. *Samuela Tekmity Kassyera*.

Ze zaś w liczbach Kawalerów Orderu S. Stanisława, jest barzo wielu Cudzoziemców, którzy nie mając w Kraiach Rzpłtey Possessyi, odpowiadać Sądownie nie mogą, podchlebja sobie Kommissyja po znacności duszy tych Meżów, iż y z własnego przeswiadczenia, y z przykładów, które mają w swoich Kraiach, ile Rząd dba o całość Funduszów Szpitalów, zechcą obmyślić środki dla przesłania do *Warszawy* należitości Szpitalowi pod Imieniem *Dieciątka Jezus* zostającemu; co aby łatwiey wiadomości Zagranicznej došlo, Kommissyja Policji w Gazetach Zagranicznych umieścić starać się będzie. Dan w *Warszawie* na Sessyi Ekonomiczney Kommissyji Policji: *Oboj: Narodów* dnia 15. Mca Listopada R. 1791.

Podstolstwo Woiewodztwa *Brzes*: Lit: po dobrowolnym złożeniu JP. *Jgna Maleszewskiego*, JP. *Leono Maleszewskiemu* Łowczemu tegoż Wodtwa; Łowiectwo po nim, JP. *Stan: Niepokoyczyckiemu* Miecznikowi; Miecznikostwo, JP. *Jozefo: Bienieckiemu* Krayczemu; Krayczostwo, JP. *Marcinowi Maleszewskiemu*, są konferowane.

Z *Paryża d. 29. Paźdz*: Na iedney z przeszłych Sessyi Narodowego Zgroma: gdy doniesiono, że rozmaite Dwory y nasi Emigranci grożą *Francyji*, ieden z Deputowanych, to jest *Pan Goupillau*, chcąc od boiaźni uwolnić Zgromadzenie, tego głębokiego Filozoficzno - Politycznego, Argumentu zażył: „ Jeżeli za *Ludwika Wielkiego*, będąc *Francuzi* zuwolnieni uciążliwym Mocarstwem, narchicznym Rżadem, byli respektowani od całej *Europy*; dopieroż, ciż *Francuzi*, pułczeni, ni teraz na wrodzoną każdemu Człowiekowi Wolność y Rowność, barziej ielżcze będą respektowani, nietylko od *Europy*, ale od całego *Swiata*. „ — Ten Argument, jest podobny do Argumentu tego: — „ Jeżeli konie, będąc od *Stangreta* niewolone musztukami y leycami, tak dzielnie y zručnie w powozie idą; dopieroż, też konie, uwolnione od musztuków y leyców, pułczone na wolność każdemu koniowi przyrodzoną, barziej ielżcze swą zručność y dzielność przy powozie pokażą. „ — To prawda, że wyuzdanemi konimi, nierowne skorzey można hafać; ale też, nierowne skorzey można polamać karki y koniom y sobie. Nim pomieniony Deputowany *Pan Goupillau* z tym swoim Argumentem wyjechał na Sessyi, niechby się był naprzód poradził Kolegi swego *P. Pierrot*, na tym podobieństwie dobrze znającego się, y człowieka wielce rozładnego.

Z *Paryża d. 1. Listop*: Niekorzy Mieszkańcy z *Montpellier* w Liście do Króla pisanym oświadczyli się, iż gotowi są nikogo więcej nad sobą nieuznawać, procz samego Króla, y że wielu Mieszkańców po *Miastach w Langwedoku*, w tychże zoltaie sentymentach. W powłzechności uważamy tu, że nieukontentowanie w *Prowincjach Południowych* naszego Kraiu, więkzse jest daleko, aniżeli w *Prowincjach* innych.

Jesteśmy tu teraz przeswiadczeni, iż *Mocarstwa* obce *Xiążętom* naszym *Posiłkow* w *Woysku* nie dadzą żadnych; ale rozumiemy, że w *pieraią* ich *pieniedzmi*, y że *Xiążęta* chcą w *śamymże Kraiu* naszym powiększyć swą partyą, y tym sposobem okazać dopaść ku wtargnieniu do *Francyji*.

Z *Paryża* dnia 4. Listop: Na Sessyi dnia 31. Października przy-

bywszy *Minister Morski*, zdał Sprawę o Stanie Marynarstwa. „Z ukontentowaniem donoszę ia (odezwał się on) że Potęga nasza Morska w naylepszym stanie nayduje się. W Portach mamy 82. Okręty Liniowe, y 4. są jeszcze na Warsztacie, 78. Fregat, 47. Korwet &c. ogółem 270. Wojennych Stątków. Magazyny nasze Okrętowe przedziwnie są opatrzone, a 82,000. mamy Maytków. Fundusz Marynarstwa składa się z 40. Millionów 500,000. *Liwrow*; extraordynaryiny zaś Fundusz wynosi 10. Millionów. Prawda, że zebranie y powszechnie ziednoczenie tey Potęgi Morskiey byłoby nader trudne, zwłaszcza teraz przy Insubordynacyi w Marynarstwie panującey, wszakże Król koniecznie chce zarządzić owej niesforności, y spodziewa się w tey mierze wsparcia od *Narodowego Zgromadzenia*. Z *St. Domingo* nie mam jeszcze autentycznej wiadomości żadney, lecz z *Algieru* donoszą, że *Dey* tameczny, Nieprzyjacielskie, iak się zdaie, zamiairy knuie przeciwko *Francyi*; przeto Król Jmć potrzebne uzbroienia w *Toulonie* uczynić kazał. „

Po tym Raporcie *Morskiego Ministra*, złożył dopiero Raport *J.P. de Montmorin* o Politycznych stosunkach *Francyi* z obcemi Mocarstwami: „Negocyacye z *Xiążętami Niemieckimi* (odezwał się on) w Sprawie *Alsackiey*, jeszcze nie daleko zaszły. O odpowiedzi Dworów na uwiadomienie o Królewskim przyięciu *Konstytucyi*, doniósł co następuje: *Rzym*, *Sardynia*, y *Rossya*, nie dały jeszcze odpowiedzi żadney; *Holandya*, *Szwajcarya*, *Dania*, *Anglia*, *Xiąże Elektor Palatyno-Bawarski*, *Niderlandy Austryackie*, odpowiedziały w wyrazach przyftoynych barzo. W *Wiedniu* Cesarz do Pana *de Noailles* powiedział: „Ze „życzy, ażeby Król y Królowa byli ukontentowani; tudzież, iż życzeniem jego iest, ażeby inne Dwory swoich życzeń nie uchybiały. „Cesarz sam Królowi Jmci jeszcze nic nieodpisał. Król *Hiszpański* odpowiedział, iż nie może dać wiarę temu, ażeby Król miał swóy List napisać w stanie wolnym, y że z *Kuzynem* swym nie będzie Korrespondował póty, póki o wolności jego nie zostanie przeświadczony. (Pan *de Montmorin* dodał, że Król powtórnie znowu rekwirował Króla *Hiszpańskiego* o otworzenie tey Korrespondencyi.) *Xiąże Elektor Koloński* dał odpowiedź podobną do *Hiszpańskiej*. Król *Szwedzki* *Francuskiemu* *Chargé d'Affaires* w *Sztokolmie* kazał odesłać Paktet z Królewskim Listem bez odpieczętowania jego, z przyczyny, że Król wolny nie iest. Król zaś swojemu *Chargé d'Affaires* w *Sztokolmie* kazał nalegać u Dworu o przyięcie Pakietu rzonego, albo gdyby go niechciano przyjąć, wyiechać z *Sztokolmu* bez pożegnania. Pan *de Montmorin* przydał nadto, iż z strony Mocarstw Zagranicznych, napaści żadney lękać się nie należy; że *Emigracye* ubolewania są

godniejsze, nie zaś, ażeby miały być niebezpieczne, lub trwożące; że Król stara się naklonić y doprowadzić wszystkich *Francuzow* do iednakowego sposobu myślenia; y Raport swóy JP. *Montmorin* zakończył doniesieniem, iż swóy Ministra Urząd złożył. Po uczynionym tym Raporcie, klaskano mocno, y Raport drukować kazano. (Teraz powszechnie zdają się tu być przekonani, że Pan *de Montmorin* Króla w zamieszaniach przeto tylko zdawał się odstępować, ażeby iemu tym lepiej mogli usłużyć.)

Przy dzisiejszey Gazecie rozdaie się *Addytament*, zawierający Kontynuacyą Nowey *Konstytucyi* pod Tytułem: *Komisysja Skarbowa Rzplitey Oboysga Narodów*.

DONIESIENIA Z WARSZAWY DNIA 25. Listopada ROKU 1791.

W Drukarni P. *Zawadzkiego* wyszła z druku Pierwsza część *Kalendarzyka Polityczno-Nerodowego*, którego Opisanie obzerniejsze, rozdaie się przy dzisiejszey Gazecie.

Dnia 17. gbra w *Nowodworze* w Ziemi *Warszawskiej*, meiak *Fryderyk* twarzą okragley, włosow kasztanowatych, nie barzo dlugich, wzrosła sredniego, pochylo noszący się, nog krzywych, lat maircy około 18. ukradly Panu Iwoniowi konia gniadekiego bez odmiany 8. lat mairącego, z czaprakiem granatowym, uzdeczka z czarnego rzemienia, oprócz tego rzad srebrny składający się ze 40. sztuczek, y wiele innych rzeczy frebnych; Zegarek, ołtrogi, suknie y breliznę. Ktobykolwiek takiego poznał, niech da znać do naybliżzey *Komisysji*, a ztamaąd dowiedziawszy się o nim Właściciel, odebrawszy onego, Sto Zlotych obiecuje się nagrody, ktoby go przytrzymał.

Z mocy Dekretu Sądu *Komisysji* za Reskryptem J.K. Meści do Sprawy JP. *Szanoskiego* Cześnika *Łomżyńskiego* z tego Wierzycielami y Debitorami wyznaczonego odprawiać się będzie z odwołania tegoż Sądu na Ratuszu *Miasia Stary* *Warszawy* Licytacya domów, iako to: Łazienki częścią murowaney, częścią drewnianey, przy *Ulicy Tomka* pod Nrem 2871. *Biowaru* także częścią murowanego, częścią drewnianego, ze wszystkimi rekwiizytami, przy *Ulicy Solec* pod 2975. dnia 6. Miesiaca *Gruńnia* 1791. R. o godzinie 2. po południu przez osoby do tego z porządku Sądu wyznaczone.

Sukcessorowie niegdy *Sl: Tomasza Ruzickiego* Rzeźnika, zapozwani są *Edyktalnie* do Sądu *Woytow*: y *Ławni* *Miasia Bielina* przy *Warszawie*, aby z *Dokumen*: *Legitymacyjnemi* w przeciagu Tygodni czterech popisywali się y Sprawy rozpoczętey attentowali, a to pod odłądzeniem onychże od *Spadkowej Sukcesji*. Zaś *Kredytorowie* tegoż niegdy *Sl: Ruzickiego*, oraz *Ur: Bogusza* y *Agnieszki* pierwszego *Ruzickiego* a powtornego *Slabu Matt*: są także pociągnięni, iżby *Prawa* y *pretensye* swoie w *Kancellaryi* Sądu *Bielńskiego* *Likwidowali* y do tegoż Sądu stawali, a to pod odpadaniem od tychże *Pretensji* y nakazaniem wiecznego milczenia.

Licytacya Kamienicy Proskowskiej przy *Ulicy Nowy Świat* pod Nrem 1295. *lytuowaney*, z mocy *Rezolucyi* *Sądów Woytow*: y *Ławniczych Juryzdykcy* *Bożydar* y *Kalęczyño* w mieyscu *Sadowym* dnia 29. tego *Miesiaca* po południu o godzinie 5. odprawiać się będzie. *Zyczący* sobie kupić, może wcześniej swoią offerencyą w *Kancellaryi* teyże *Juryzdykcy* zapisac y terminu *Licytacy* attentować powinien.

W *Kamienicy P. Mynkenbeka* na *Rogu Przedmieścia Krakow*: naprzeciwko *Statuy Zygmunto* w *Magazynie* Pana *Ludwika Fietta* y *Kompanii*, są *Kop. sztychy* różne *Angielskie*, *Francuskie* &c: czarne y w kolorach, *nayslawniejszych* *Majstrów*, z *pierwszych* *Exemplarzow*. Ma także *Książki* różne barzo rzadkie y ośobliwo, iako to: (1) *Voyage Pittoresque de la France en 9. Vol: Czer: Zl: 135.* (2) *Voyage Pittoresque de Naple & Sicile en 5. Vol: Czer: Zl: 85.* (3) *Voyage Pittoresque de la Suisse en 2. Vol: Czer: Zl: 60.* *Zwyż* wyrażone *Książki* są pelne barzo dobrze zrobionych *Kopersztychow*, *nayciekawszych* *Prospektow* z ich opisaniem.

z tą za kilka dni Minister Stanu Hrabia de Bezborodko miał wyjechać do *Jafs* dla kontynuowania tamże Negocyacyi względem zawarcia Pokoju z *Turkami*.

Z Paryża dnia 31. Paździer: Na Seſſyi dnia 29. czytano treść Liſtu z *Cap François* dnia 25. Września piſanego, a od *Municypalności* z *Havre* przyſtanego *Narodo: Zgromadzeniu*, iak naſtępuje: „Kolo-
„nia na *St. Domingo* w nayżało-
„śniejſzey zoſtaie ſytuacyi. Już
„na 218. Plantacyi ogniem ſpuſto-
„szono; liczba zbuntowanych *Negrow*
„wynoſi do 50,000. ludzi,
„z których 5,000. ieſt uzbrojo-
„nych; Oboz ich o mil 6. od
„*Cap* ieſt założony; okopali ſię
„oni, y harmaty z ſobą prowa-
„dzą; pada podeyrzenie na *Holendrow*
„y *Hiſpanow*, iakoby ci
„Buntownikom doſtarczyli Broni;
„groza ieſt y patrzeć na ſtraſzli-
„we owe ognie y płomienie, y nie
„okropnieyſzego nigdy niewidzia-
„no. Tymczasem Miasto *Cap* do-
„brze ieſt oſadzone; wſyſtkie Ma-
„gazyny ſą zamknięte, y wſzy-
„ſtkie ładowania Produktów na
„Okrety, ſą zawieſzone. „ (*Argielſka*
„Fregata *Daphné*, ruſzywſzy
„z *Jamaiki* dnia 10. Września, za-
„winęła do *Cap*, z kąd odeſzła d. 26.
„Września; dnia 26. Października
„przybyła do *Londynu* y ſmutną tę
„wiadomość przywiozła z ſobą. Na
„ſamprzód poſłała tę wiadomość do
„pewnego Kupca do *Havre*, który ją
„do *Paryża* przeſłał. W Liſcie owe-

go Kupca z *Havre* było ieſzcze, że
na *St. Domingo* już 300. ludzi bia-
łych y tyłuż *Negrow* zabitych le-
gło.) Po przeczytaniu owego Li-
ſtu, oddano go *Deputacyom Morſkiej*
y *Kolonialney*, ażeby iutro czyniły
o tym Raport.

Z Paryża d. 31. Paźdz: Na Seſſyi
dnia 30. Paździer: po wielu ſporach
dekretowano, co naſtępuje: Ludwik,
„Stanisław, Xawery, Xiążę Króle-
„wki (*Monſieur*) ma być rekwiro-
„wany przez Proklamacyą w *Pa-*
„*ryżu* ogłoszoną, do wrocenia ſię
„w ciągu dwóch Mieſięcy do *Fran-*
„*cyi* nazad; ogłoszenie tey Pro-
„klamacyi przez Władzę Wyko-
„nawczą w przeciągu trzech dni
„ma naſtąpić, a Miniſtrowie o E-
„zekucyi Dekretu tego uczynią
„Raport. „

Dopiero Prezydujący czytał Liſt
od Miniſtra Morſkiego, iak naſtę-
puie: „O zbuntowaniu ſię *Negrow*,
„żadnych ieſzcze wiadomości u-
„rządowych z *St. Domingo* nie
„odebrałem; wiadomości atoli
„przez *Anglią* odebrane z *Cap*
„pod dniem 25. Września tak ſą
„ſtraſzne, y tak wyraźne, że nay-
„mnieyſzey zgoła wątpliwości nie
„można przypuſcić o okropnym
„loſie tey Kolonii. Król Jegomości
„nieodwłocznie więc poſtanowił
„przeznaczone Woſyka do tey
„Wyſpy powiękſzyć do 2,300. lu-
„dzi Woſyka Liniowego, które nie
„bawiac tam transportowne będą.
„W tym momencie dzieją ſię urzą-
„dzenia dążące ieſzcze do powię-

„ kszczenia liczby namienionej, gdy
„ by okoliczności tego wymagały.
„ Przyszłą W. Panom Regestr Wy-
„ datków na te uzbrojenia potze-
„ bnych. „ *Narodowe Zgromadzenie* słysząc ó dyspozycyach przez
Króla uczynionych względem prze-
słania Wojska do *St. Domingo*, nic
o tym więcey nie postanowiło. Da-
ley *Narodowemu Zgromadzeniu* od-
dano Pakiety Listów przyślanych
z Wyspy *Francuskiej* i z Wyspy *Bo-*
urbon, w których Listach zawiera-
ją się Protestacye Naywyższego
Trybunału *de Bourbon &c.* проти-
wko czynom przeszłego *Narodowe-*
go Zgromadzenia. Listy te oddano
do *Deputacyi Kolonialney*.

JP. *de Segur* aktualnie został na-
mieyscu Pana *de Montmorin*, nomi-
nowany na *Ministra Interessow Za-*
granicznych. Niektórzy tym oza-
sem, iuż o zakład idą, że on U-
rzedu tego do dnia 1. Marca nie-
zatrzyma.

Z *Strażburga d. 27. Października*.
Wypis z pewnego Listu z *Paryża*:
„ *Nowe Prawodawstwo* nie wiele za-
pewne ukontentowania W Panu spra-
wiło dotąd. Y w rzeczy samey,
Zgromadzenie Narodowe terazniey-
sze, barziefy iest podobne! do ia-
kowego *Klubu*, anizeli do *Korpusu*
Prawodawczego. Wielu z Deputo-
wanych rwie się do mówienia, a
mało słuhać umie; Mocye owe
nierozważne, z iakiemi się przy-
każdey niemal *Sessyi* odzywają,

pokazują iawnie, że między De-
putowanemi niemało iest Deputo-
wanych Młodych, doświadczenia
niemających, którymby pierwiey
ieszcze brać Lekcye o *Wolności* na-
leżało. Wszakże ten nieład wkrót-
ce teraz weźmie koniec: bo skoro
Deputacye zostaną osadzone, skoro
ich roboty zaczną się, i swoim to-
rem ciągle będą prowadzone; na
ów czas odmieni się Scena, porzą-
dnieyszym trybem poydą rzeczy,
i *Narodowe Zgromadzenie* otrzyma
pewnieyszą i stałszą Konfystencyą;
ci, którzy teraz tak często rwają
do mówienia, ustąpią Piacu, i da-
dzą do Mówienia Pole Meżom z
Mądrości znanym; zaufanie tak nie-
uchronne potrzebne między Depu-
towanemi, bez zapalu myślącemi
o rzeczach, ziawi się, i dopiero po-
każe się, że znaczna więk szość na
Zgromadzeniu teraznieyszym składa
się z Meżów, którzy iedynie chcą
Dobra Kraiu swego, są w stanie u-
skutecznienia tych za Dobrem Kra-
iu powziętych chęci, a tak *Narod-*
owe Zgromadzenie postępując na
Obradach swoich z stałością i go-
dnością, utrzyma ten Charakter,
który mu się przynależy. &c. &c.
&c.,.

Wczora u nas tu w *Strażburgu*
zaczęły się Publiczne Lekcye O
Konstytucyi dla Obywatelów i Oby-
watelek, w języku *Niemieckim* przed
Południem, wieczorem zaś po *Fran-*
cusku.

ADDYTAMENT DO GAZETY WARSZAWSKIEY

DNIA 23. LISTOPADA ROKU 1791.

Z Warszawy dnia 23. Listopada. Reszta nowej Konstytucyi o KOMISYI SKARBOWEY RZECZYPSPOLNEY OBOTGA NARODOW.

§no. Kommissya Skarbowa mieć będzie dwóch Pifarzów, jednego Koronnego, drugiego Litewkiego, który dotąd pod Imieniem Skarbnego przy Kommissyi Skarbowej Litt: zosiawał. Tych Pifarzow, w przypadku wakanfu, Kommissya obierać będzie jednomyslnością, albo większością wotów sekretnych. Pifarz powinien być osiadły, Urząd iego dożywotni będzie, nikomu przedanym, ani uftapionym być nie może. Dobrowolne Urzędu tego złożenie, ma być Kommissyi podane na piśmie, y w Protokół wpifane, wraz z Rezolucyą Kommissyi, poczym Kommissya do Elekeyi nowego Pifarza przyftapi. Obowiązki Pifarza są: 1. Na Sessjach Kommissyi zasiadać *cum voce consultiva*. 2. Utrzymywać Protokoły Kommissyi. 3. Mieć zwierzchni dozór Kancellaryi y Archiw; Kommissyi. 4. W Sądach Kommissyi piero trzymać y Dekreta pisać. Do Kommissyi należeć będzie przepifanie szczególnych tym Pifarzom obowiązków, oraz powierzenie jednemu z nich zwierzchniego dozoru Kancellaryi y Archiw Kommissyi.

§no. Prócz Pifarzów mieć będzie Kommissya przy boku swoimi innych ielzcze Oficyalistow potrzebnych, których liczbę y placę ułoży; a układ takowy Seymowi do potwierdzenia poda, potwierdzonego zaś przez Seym układu, odmieniać nie będzie mogła, tak co do liczby, Olób Oficyalistów; iako y co do opłaty onych,

§mo. Żaden Kommissarz w ciągu Urzędowania swego, zrzekać się, ani uftępować nie może pod jakimkolwiek bądź pozorem Funkcyi swoiey Kommissarskiej; przez czas zaś Urzędowania swego, ani Kommissarz Skarbowy, ani Oficyalista Skarbowy, w żadney inney Funkcyi być niemogą, y iey sprawować pod żadnym pozorem niemają.

§mo. Podskarbiowie, Kommissarze, y Oficyalisci Kommissyi Skarbowej, w żadnym Sądzie Suspendy brać nie będą mogli; a w przypadku potrzeby nakazania Przyflegi Podskarbin, Kommissarzom, y Oficyalistom przy boku Kommissyi zosiągcy, po iey dopelnienie wszelkie Iurydykcyje odlyać ich będą do mieyca, gdzie się Kommissya odbywa.

III. Władza Kommissyi. — Władzy Kommissyi Skarbowej, oddaemy Ekonomikę publiczną, Rząd Skarbu Rzpltey, y dozór całości onego, wybieranie Dochodów Publicznych, Prawem wyraźnym pod iey Rząd oddanych, y tychże Dochodów Publicznych wydatek: dozór nad Moneta, wybór Oficyalistów Skarbowych, y zupełny Rząd nad niemi, nakonec Sądowosć w Sprawach niżej wymienionych.

IV. Granice Władzy Kommissyi. — §mo. Nie będzie wolno Kommissyi, pod żadnym pozorem, uftanawiać Podatków y opłat jakichkolwiek bądź, wyraźnym Prawem nie nakazanych nie będzie wolno stanowiąć Komor Celnych wewnątrz Kraja Rzpltey, albo iuz wystawionych waley utrzymywać; zaczym wszelkie Komory Celne, Przykmoórki, y Straże Celne, między Koroną a Litwą, znosiemy; nie będzie wolno zamykać Granic Państwa Rzpltey, co się tyczy Handlu, y tamować wolności wywozu, lub przywozu Produktów wszelkich y Rękodziel; nie będzie wolno odmieniać Infruktarzów Celnych, *respectivę* granicznych ścian Rzpltey, przez

Seym potwierdzonych; nie będzie wolno w wybieraniu Dochodów Publicznych stanowiąc Monopolistów, Prawem wyraźnym nie nakazanych; nie będzie wolno wybierać Podatków, lub iakichkolwiek bądź opłat Prawem nie nakazanych, Moneta, nie podług ogłoszonego w Kraiu szacunku. Zaden z Podkarbich y Kommissarzów, ani Offycyalistów nie będzie mógł trzymać na sobie, ani przez subordynowane Osoby, iakichkolwiek bądź dochodów Rzpłtey. Gdyby zaś który z Podkarbich lub Kommissarzy chciał na sobie Licytować w Kommissyi Dobra Rzpłtey, wtedy w Kole Kommissyi znajdować się nie ma.

2do. Niebędzie wolno Kommissyi, pod żadnym pretextem, używać Dochodów Rzpłtey, na żadne inne wydatki, tylko na te iedynie, które wyraźnym Prawem są determinowane, ani Funduszu na Alleviacye pozwolonego na inny zamiar obracać, tylko iedynie według przeznaczenia onego; nie będzie wolno używać y wydawać na cokolkolwiek bądź, bez wyraźney woli Seymu, Remanentów pozostałych, od wydatków publicznych; niebędzie wolno zatrzymywać, lub przeciągać komukolwiek bądź, płacy z Prawa należney, a mianowicie Woyłku, y Wierzycielom Rzpłtey, albo wypłacać Moneta, nie podług szacunku w Kraiu ogłoszonego, wyjąwszy Zagraniczne Długi Rzpłtey, które podług umowy płacone być powinny; nie będzie wolno pożyczać komukolwiek bądź z Kaszy Skarbowey, lub Monety w Kasie będącey zamieścić.

3to. Jako nakoniec wszelkie rozporządzenia, y działania Kommissyi, nie mają być, tylko w dopełnieniu Praw y Ustaw Seymowych Rzpłtey, tak nigdy wolno iey nie, będzie żadnego takiego rozkazu wydawać, któryby nosił na sobie Akt Prawodawstwa. To wszystko pod odpowiedzialnością w Sądach Seymowych.

V. Szczególny opis Władzy y Obowiązków Kommissyi. — 1mo. Do Władzy Kommissyi należy Urządzenie Adminiſtrowanej przez samych tylko Offycyalistów Skarbowych Manipulacyi, czyli pewnego sposobu wybierania Dochodów Publicznych pod iey Rząd oddanych, zawżse iednak ściśleownie do przepisów na Seymie uchwalonych.

2do. Mocna będzie Kommissya czynić Alleviacye w Podatkach Publicznych podług Prawa.

3to. Kassa Dochodów Rzpłtey Litewskich, zostawać ma w Wielkim Xięstwie Litewskim, tak, ażeby cyrkulacya pieniędzy gotowych zatamowaną niebyła przez wywoz onych, czego urządzenie Kommissyi Skarbowey powierzany.

4to. Do Kommissyi należy stanowiąć nad granicą potrzebne Komory, *Observatoria*, y tych żaden Dziedzic lub Possessor Dobra, iakieykolwiek bądź natury, bronić iey nie ma, o miastcu iednak z Dziedzicem lub Possessorem umówić się ma, koszt zaś na to potrzebnyłożyć będzie Kommissya ze Skarbu Publicznego, nieobowiązując nigdy Dziedzica lub Possessora do takowey Expenſy.

5to. Lube Prawem terazniejszym Art: IV. Paragrafu I. zabroniono iest Kommissyi stanowiąć Komory Celne wewnątrz Kraiów Państwa Rzpłtey, dla wygody iednak Handluicych mocna będzie Kommissya stanowiąć w Miastach, gdzie potrzeba Handlu wymagać będzie, Komory Celne, w których Towary do tychże Miast przychodzące za Remisją z Komor granicznych będą opłacać Cło, którego na Komorach nadgranicznych nieopłacyły.

6to. Towary wszelkie, od których Cło Prawem naznaczone w nadgranicznych Komorach raz opłacone będzie, żadney powtorney Rewizyi, żadney powtorney Cła opłacie, y wszelkiey melioracyi onego pod żadnym pozorem w całym Kraiu Państwa Rzpłtey podlegać nie mają; wolno iednak Kommissyi w Instrukcyach Offycyalistom danych powtórnie nakazywać Rewizye, w przypadku pewnych o przemyśnieniu dowodów, nie inaczey wszelako, iak w ciągu dwóch Niedziel od czasu ekspedycyi, ani daley iak o dwie mile od granicy Państwa Rzeczypolitey, a za uznanym w części lub w całości przemyśnieniem, Kommissya postępować ma podług Prawa o Konfiskatach.

7mo. Prócz opłat na Komorach Celnym wyraźnym Prawem naznaczonych, żadne inne opłaty na tychże Komorach wybierane nić będą, pod iakimkolwiek bądź pozorem y nazwiskiem, a zatem wszelkie dotąd bez Prawa wybierane opłaty znosiemy, y zakazujemy.

8yo. Każdy wieżdżający do Kraiów Państwa Rzpłtey, po opłaceniu Cła w nadgraniczney Komorze od Towarów, jeżeli iakie wieść będzie, wolen będzie iechać, gdzie mu się potrzeba, a wszelkie nakazy zosławiania *Vadimonerum* w takowych przypadkach znosiemy.

(Reszta potym)